

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGÁLMII, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Meghalt a Pápa.

A rádió-hullámok február 10-én, reggel félhatkor megdöbbenő, szomorú hírt szórtak szét a világba: meghalt XI. Pius pápa.

Négyzázmillió katolikus — mint könnyes szemü árva mereng a nagy halott ravatalán és imádságos lélekkel bucsuzik Főpásztorától, a krisztusi nyáj hűségese vezetőjétől és irányítójától.

De nemcsak a katolikus anyaszentegyház tagjai, hanem az egész emberiség megilletődve, őszinte részvétellel gondol a világ békéjének, a társadalmi igazságosság, a felebaráti szeretet és a családvédelem nagy apostolának kimúlt, fenséges alakjára. Ugy érzi, hogy a nemzetnek, országok, és világrészek fölött álló nagy erkölcsi és szellemi hatalom rendkívüli képviselője halálával — eltört az a fék, amely az emberi önzések, egyéni vad támadások, zavaros, romboló tömegszennvedélyek pusztító kitérősei ellen az emberiség kulturáját, szabadságát, emberi méltóságát és erkölcsi bástyáit védte. Őszinte, aggódó részvét szoritja össze a szíveket, hogy megfagyott a mosoly XI. Pius szelíd arcán, amelynek biztató derüje a vergődő emberiség tenger gondját takargatta, enyhítette. A világ nagy tanítójának beszédes ajkánéma, áldástadó keze mozdulatlan.

Gyászol Róma — gyászol az egész világ.

„A Gondviselés kifürkészhetetlen akarata volt, hogy az alpesi magas ormok éles szemü, tiszta fejü, világos szellemü vándora foglalja el Szent Péter első római püspök székét e zürzavaros években, mikor az emberiségnek oly roppant szüksége van egy tiszta nézésü szemre, egy alacsonyágoktól meg nem fertőzött szellemre, egy szédülést soha nem ismerő agy biztonságára.”

„Fehér alakja felhőtlen csucs volt, messze kiemelkedő e kor ködeiből, sóvárgott hegyorom, ahová a völgyek tévelygő vándorai, a síkatorok nyomorult száműzöttei, a föld sarának szegény rabjai, a mai eszmeáramlatok szédültjei olykor eszmelve es reménykedve föltekintettek.”

„Öt világrész harangjai gyá-

szolják, tengereken és szárazföldeken, öt világrész százmilliói omlanak porba, minden fajták, minden színü emberek, gazdagok és szegények, boldogok és boldogtalanok, bölcsök, tudatlanok, ezerhangu emberi nem, hogy áldást mondjon emlékére és bizonyosságot tegyen mellette az Ur színe előtt.”

E szelid szellem pedig, ki itt a földön békét hirdetett, e jó pásztor, ki a gondjára bízott nyáját megóvta fürgetegtől, megvédte vérszomjas pusztai vadaktól, megtaltalmazta harácsoló martalócoktól, nem magáért fog könyörögni Krisztusnál. Hanem ezért a sötétben szorongó, baljós fellegek alatt görnyedező, szertezilált nyájért, melyről most számot ad Urának: az egész szerencsétlen emberiségért! (N. U.)

A „NAGY” PÁPA.

Február 12-én az egész világ katolikussága fényes ünnepek keretében akart hódolni XI. Pius pápának, pápai koronázása tizenhetedik évfordulóján.

Az ünnepi öröm — temetési gyásszá változott. De talán e bus napokban még tisztábban látjuk, mint a lelkesedés hangulatában, hogy XI. Pius pápa élete és működése az Istennek olyan nagy ajándéka volt, amelyet most még felbecsülni és meghálálni az emberiség nem is tud.

Lapunk kerete dióhéj volna ahhoz, hogy a Szentatya munkásságát csak vázlatosan is közölhetné, de hogy valamit azok is tudjanak életének nagyszerű cselekvéseiről, akiket az élet gondja leköt és megakadályoz a nagyobb lapok állandó olvasásában, ezért hézagosan vázoljuk uralkodásának kiemelkedő mozzanatait.

A pápai trón elfoglalásakor ezt a jelmondatot választotta: *Krisztus békéje — Krisztus országában.*

Egész életében e program-kitűzését követte. Nemrégiben olvastuk, hogy életét ajánlotta fel Krisztusnak — a népek békéjéért. Jézus elfogadta.

A béke ápolásának és megőrzésének szent hivatását köti a hivek és államfők lelkére, az 1922. év december havában megjelent „Ubi arcano Dei” kezdetű enciklikájában.

Az 1925-ös jubileumi évben jelent meg a „Quas Primas” kezdetű pápai enciklika, amely Krisztus Királyságát hirdette meg az egész emberiség fölött. Az evan-

géliumi tanok tiszta szellemével betölteni a világot és a jósándéku embereket Krisztus zászlaja alá toborozni, hogy a kereszt diadalmas jegyében győztes katonái legyenek az élet és halál Urának, volt célja a nagyfontosságú pásztorlevelének.

Két liturgikus jellegű bulla után bejelentette a *Katolikus Akciót*, a hívők bekapcsolását az Egyház és sajátos belső szervező munkájába.

A kérdés egyik legnagyobb szakértője, Bertram biborosérek így határozta meg a *Katolikus Akciót*: „A *Katolikus Akció* egyetemes és közös tevékenysége minden katolikusnak, tekintet nélkül arra, hogy mi a koruk, nemük, szociális állásuk, képzettségük, nemzetiségük, vagy politikai pártállásuk, míg az utóbbi a katolikus erkölcsi törvénynek megfelelő és tagjaitól nem követel azal szembehelyezkedést.

Nem lehet eleget irni arról, hogy a *Katolikus Akció* mily mértékben adott fordulatot az Egyház életének. Klasszikusan fejezte ki Faulhaber biboros, a nagy biblikus, aki az *Evangelium* egyik misztikus jelenetéhez kapcsolódó fantáziájával mondta a *Katolikus Akcióról*: „Az annyiszor hasztalanul kivetett hálók és sikertelenül hosszú és csüggesztő éjszakája után végül újra a mélybe vettett a háló, a világ katolicizmusa mozgásba jött és csodálatos eredményeket érlel meg.”

Ezt követte a már méltán világhírű és fel nem mért jelentő-

ségü *Quadragesimo Anno*, amelyet XIII. Leó nagy enciklikájának, a *Rerum Novarum*nak 40 éves évfordulójára adott ki és amelyben kiegészíti a *Rerum Novarum* elveit és eszményeit, *leszögszi az Egyházat a szociális reform gondolata mellé.* Az egyház ma a szociális igazságot minden országban sokkal hatalmasabb erővel képviseli, mint muló csoportok és erők és olyan roppant erkölcsi súlyt nyert általa, amely szinte páratlan az Egyház morális diadalai között s egymagában is elsöpörhetetlen erővé tette a pápaságot.

A *Quadragesimo Anno*-ban XI. Pius a leggigantikusabb igényt jelentette be, amit a pápaság valaha is hangoztathatott: *az egész emberiség társadalmi és gazdasági szerkesztésének újjászervezését és rendezését.* XI. Pius ezzel az enciklikával belépett a világtörténelem legnagyobb pápájának sorába, a *Quadragesimo Anno* gerjesztette mozgalomnak és a reménykedés, a hit, amellyel fogadták: megmutatták, hogy az egész világ a pápa szavától várja az emberiség egyetemes válságainak megoldását még egyéb viszonylatokban is.

A pápai szék tekintélyének növeléséhez eddig nem is sejtett mértékben hozzájárult, hogy megoldotta a római kérdést, amely már hatodik évtizede vajudott a Vatikán és Olaszország között. A lateráni egyezmény igen nagy jelentőségű volt a fasiszta Olaszország további belső fejlődése szempontjából is. Súlyos lelki terheket emelt le az olaszág lelkeről és a megszüntetett szerencsétlen lelki kettéosztódást, az olasz hazafiságot és a katolicizmust ezek után mesterkélte erőssel sem lehet a lelkekben egymással szembeállítani.

Nagy alkotása az egyház jogteljes kodifikálásának befejezése. Hűségese munkatársa volt Serédi Jusztinián, akit ő nevezett ki biboroséssé és Magyarország hercegprímásává.

Ime: a *Fides Intrepida*, dicsőségesen uralkodott atyánk és pápánk, XI. Pius, az egyháztörténet egyik legnagyobb pápája immár az öröklétkébe költözött!

KATOLIKUS AKCIÓ

Ahol még a pápa is megmaradt magánembernek

Luttor Ferenc apostoli prototárus, a magyar követség kánonjogi tanácsosa a pápa halála után azonnal megjelenhetett a halottas szobában. Luttor Ferenc a következőket mondta el:

Az embert a lehető legmélyebben meghatotta mindenekelőtt a pápai lakosztály egyszerűsége. Az egyik előszobában csupa fénykép, alpesi hegyifényképek, azoknak a hegyeknek és vidékeknek a fényképei, ahol a pápa fiatal korában megfordult. Tudvalévően a pápa fiatal korában nagy turista és alpinista volt. Egy másik előszobában óriási üvegszekrényben vannak mindazok az ajándékok, amelyeket a pápa uralkodása alatt bárhonnán is kapott.

Csodálatos az az egyszerűség, amit láttunk amikor beléphetünk a lakosztályba, illetve a halottaszobába. A Szentatya még abban az ágyban feküdt, amelyben meghalt. Egyszerű vaságy ez. A kezében kereszt. Közelről megtekintettem ezt az olajfából készült keresztet, még pedig az Olajfák-hegyéről származó olajfából. A kezére volt fűzve egy

egyszerű fekete Rózsafüzér, amellyel az utolsó pillanatban is imádkozott. Köröskörül a szobában, a falakon az ugynevezett pontifikális évek gyertyái. Tizenhét gyertya. Ezek azok a gyertyák, amelyeket február 6-án, pápává való megválasztásának napján ajánlottak fel mindig a Szentatyának.

Mélyen meghatja az embert, ahogy itt élte a pápa magánéletét. Egy sarokszoza ez. Az ágytól jobbra az édes anyjának, az ágytól balra az édes atyjának az arcképe. Magánéletéhez ebben a szobában határozottan ragaszkodott a pápa. Itt minden butor a lehető legegyszerűbb, olyan, mint előző életében volt, hiszen a legegyszerűbb sorból származott. Az íróasztalán, a komódokon mindenütt családi képek. Itt még ő is „ember” lehetett, nemcsak pápa, mert hiszen a pápa, amikor megválasztják, megszűnik magánember lenni, bezárja maga mögött az Élet kapuit, de itt, magánlakosztályában szigorúan ragaszkodott magánéletéhez és megmaradt a családi hagyományok mellett.

Az egész magyar nemzet gyászolja a közös Atyát

A budapesti házak egy csapásra fekete lobogókkal népesültek be, megelőzve Szendy polgármester felhívását, amely még a délelőtti folyamán megjelent, a főváros utcáin felszólítva a lakosságot, hogy a magyar nemzet gyászának jeléül házaik gyászlobogóval díszítsék. „Őszentsége, XI. Pius pápa — írja Szendy Károly — az egyetemes katolikus egyház feje meghalt. Hazánk nagy pártfogóját vesztette el benne, akinek atyai szeretetét és jóindulatát a

magyarság, de különösen a székesfőváros érezte. Halálát valláskülönbség nélkül gyászolja az egész nemzet és az országos gyászban osztozik a székesfővárosi közönsége. Felhívom ezért Budapest lakosságát, hogy 1939. február 10-től a temetés napjáig bezárólag a Szentséges Atya halálának gyásza jeléül házaikra gyászlobogót tűzzön.” A kormányzó elrendelte, hogy a temetés napjáig a magyar királyi honvédség másodfokú udvari gyászt tartson.

A magyarok és XI. Pius pápa

Az újkorban az egyetlen pápa, aki megfordult Magyarország földjén; természetesen még nem mint pápa: az első alkalommal mint Achille Ratti, akkor már a milánói Ambrosiana könyvtárosa, — annak emlékét, hogy ott misézett a Bazilika sekrestyéjében, emléktábla hirdeti a Szent István Bazilikában. Második alkalommal mint a szentszék varsoói nunciusa utazott keresztül Budapesten s az akkori forradalmak utáni Magyarországon és sokszor emlegette az esti Budapestnek tündökölve elébetárló látképét, mint a világ egyik legszebb látványát. Ekkor nem sejtette még, hogy mint

az egész keresztény világ, Budapest is összes harangjainak énekével köszönti néhány év múlva az ő pápai székbe való emelkedését s a kereszténység országainak sorában a leghübb és legszeretettebb fiai közé tartoznak majd Magyarország magyarjai.

Magyar tudósokkal még milánói könyvtáros korában szoros és baráti kapcsolatba került, többek között Váry tudós filológussal is, aki az Ambrosiana magyar vonatkozású okiratos anyagát kutatta. Még több tudományos kapcsolata keletkezett mint vatikáni könyvtárosnak és ebben az időben ő maga is

fedezett fel és tett a kutatás számára hozzáférhetővé magyar vonatkozású anyagot is.

A magyarságot mindenekelőtt mint történész ismerte meg, a történettudós nagy távlatu, tiszta pillantásával, — a magyarság viszont hamarosan, mint reá különös szeretettel gondoló hűséges atyját tanulta ismerni meg őt, elsősorban akkor, mikor a meghalt Csernoch János helyett utódot adott az esztergomi érseki székbe! Hosszu uralma alatt — amelynek utolsó éveiden már emlegetni kezdték, hogy aggkora ellenére is megéri majd Szent Péter esztendejét! — sok és közeli szál vetődött Magyarországra felől a pápai kuria felé: ne felejtjük el, hogy Magyarország, mint önálló állam, ennyire közvetlen kapcsolatban századok óta nem állott a pápasággal. Az utolsó századok alatt uralkodó pápák között talán egy sem volt, akit egyebek között ennyi magyar zarándok láthatott volna személyesen, mint őt, akiről ennyien vittek volna magukkal haza személyes benyomásokat, amik tele voltak a páratlan emberi és főpapi nagyságának sugárzásával. XI. Pius pápa — Magyarországon végül már az egész ország számára úgy hatott, mint közeli és személyes ismerős.

Sokszor emlegetett és már érintett érintkezései a magyarsággal a Szent Imre-év és Eucharisztikus Világkongresszus kapcsolataiból adódtak. Ezek az ünnepi alkalmak feledhetetlen élmények a magyarság számára az ő személyével kapcsolatban, — a milliók és milliók különösen azokat a perceket nem feledik el, amelyekben az ő tiszta és gyengéd hangja közvetlenül és egyenesen Magyarországhoz és magyar fiaihoz szólt a castelgandolfoi pápai kastélyból az ether hullámain át a Kongresszus befejező ünnepségén. Száz ezrek sirtak akkor, mint ahogy a Kongresszus utáni viharos világtörténelmi és világpolitikai időkben milliókat és milliókat érintettek szíven az ő nyilatkozatai, sürgetései, törekvései a békéért és különösen az év kezdetén tett nyilatkozat, amelyben elaggott és törődött életét a világ békességéért ajánlotta fel.

Mindezek a pápai trón betöltésén és pápai hatalom méltóságának viselőjén kívül egy páratlanul nagy és misztikus fényekkel teli egyéniség emlékét hagyták róla a magyarságban, amelynek, mondhatni, egyik legnagyobb élménye volt: XI. Pius, az ember, a szent egyház kormányzó, a Rettenhetetlen Hitű, a nagy, aki több volt mind ennek a viharos kornak emberben és eseményben bármelyik jelenlétéé.

Százezrek a Pápa ravatalánál

XI. Pius holttestét a Szent Péter bazilikában ravatalozták fel.

Az olasz királyi család képviselőjében Umberto trónörökös róttale a kegyelet adóját a Szentséges Atya koporsójánál. Majd az egyházi és állami vezetőség tisztelt a ravatal előtt. A hivatalos tisztelgések lezajlása után a hivek vége láthatatlan tömege áramlik a koporsóhoz. Csak vasárnap délelőtt 150.000 hívő imádkozott a ravatalnál.

Mint Rómából jelentik, a Pápa temetése február 14-én történik. A szertartáson a világ államai és nemzetei mind képviseltetik magukat.

A magyar püspöki kar rendelkezése alapján az ország minden templomában gyászmisét mondanak az elhunyt Főpásztor lelkiüdvéért.

Endrődön február 17-én, délelőtt 8 órakor tartunk ünnepélyes gyász-szentmisét XI. Pius pápáért. A hivek valamennyien kérik az égi irgalmat részére Attól, akinek helytartója volt a földön.

Előkészületek a pápa választásra

A vatikáni hivatalokban lázasan folyik a munka, hogy az új pápát választó konklávé (biborosok gyülekezete) egybegyűlésekor elhelyezhessék a Vatikán lakosztályaiban a pápaválasztó 62 biborost. Mihelyt minden biboros Rómába érkezik, megkezdik a konklávét. A biborosok között 35 az olasz és 27 a külföldi nemzetiségű.

Teljesen bizonyos tehát, hogy a többség olasz biborost választ. Hogy valóban ki kapja a szavazatok többségét, azt most még a biborosi kongregáció tagjai sem tudják. A Szentlélek ereje vigyáza e trónra, amelyre, — a Megváltó szavai szerint — mint sziklára építette anyaszentegyházát az isteni Üdvözítő.

Magyar Élet Mozgalom.

Hétköznapokon hetek óta kemény harcok folynak a képviselőház bizottságaiban a jelen kor két legfontosabb kérdésének: a zsidótörvénynek és a földbirtok-reformnak végleges megoldása körül.

„Cselszövények, vádaskodások, rágalomok, gyanúsítások” parityútyait lövik a reform-kormány tagjaira, akik fegyelmezett öntudattal, az egyéni áldozat heroikus mértékével, de a magyar igazság és szebb jövő kialakításának fanatikus akaraterejével állják a pergő-tűzet.

Két hónap előtt a képviselőházban próbálták jégre tenni — Imrédy megbuktatásával — a nagy horderejű új törvényjavaslatokat.

Ugyanazon idő óta a liberális-, demokrata-, szociálista és csáklós-lapok nap-nap után sürített támadásban részesítik Imrédy Bélát.

Két legutóbbi választás alkalmával ország-világ előtt be akarták bizonyítani — hogy a vidék népe mellettük van és nem barátja a „hágyományokat zavarni akaró” kormány-törekvéseknek. A nép válaszolt. Eckhardt, Szilágyi Lajos és a Hubay Kálmán vezérlete alatt felvonult szövetséges csapatok szégyenplárral menekültek Biharból és gyászkorokban talán még most is azt dalolják: „Nagy az én Bajom...”

Ez sem elég Most a felsőház tiszteletreméltó tagjait verbuválják össze, hogy „megfelelő alkalmalommal” leszavazzassák és megbuktassák a kormányt, mielőtt jöhetne a földreform tárgyalásával.

A pergőtűz — szakadatlan támadását összeszorított ököllel nézi a magyarság. A rohamozó csapatok élén látja azokat, akiknek helytelen bel- és gazdasági politikája a tönk szélére juttatta a csonka országot. Eszébe jut a fizetés-csökkentés, a 6-8 pengős buza, az 50-60 filléres sertés-ár, a munkanélküliség gyötrően keserves évei, az álláshalmozók ezreivel szemben kenyérért kiáltó állásnélküli fiatalság reménytelen jövője stb. stb. Akik jórésben okai voltak a sivár közállapotoknak, ahelyett, hogy eltűnnének a szegyenpir jótékony leple alá, még előjönni merészkednek és remélik a falu népének rövidlátó feledékenységét?

Nem urak, öreg labancok és csáklós vitézek, — hiába szórja a puskaport a szociáldemokrata zsidó, liberális sajtó, hiába jönnek a nagy tőke ismert segédcapatai, a magyar nép világosan lát. Meglátta „a szovjet-paradicsomot” és megutálta, látta, csodálta a „náci-tempót”, de a bécsi tárgyalás kiábrándította, látta az elmúlt évek nyomorát és pusztu-

lással fenyegető rémét, látja a nemzetek rendkívüli gazdasági és kulturális harcát, rettegi az ezt esetleg követő fegyveres összeütközést, de ugyanakkor ráeszmél és tudatosan látja, hogy magyar élet, magyar fejlődés, magyar helytállás a nemzet erőinek összefogása, az ősi föld újra megszállása, a magyar nép erkölcsi, kereskedelmi, gazdasági képességeinek munkába állítása, élet-lehetőségeinek fejlesztése nélkül nem lehet.

Azt is látja és saját bőrén tapasztalta, hogy ennek sok és erős akadályai vannak.

Ezeket eltávolítani, könnyíteni, a közélet területét megtisztítani becsületes munkára alkalmassá tenni — legfőbb hivatása a szociálisan és önzetlen nép-szeretettel dolgozó kormányzatnak.

Az állandóan támadó és elgáncsolást tervező ellenzéki csapatok ellen — a magyar föld minden polgárát — kemény tempóban menetelő sereghez invitálja az ország miniszterelnöke: Imrédy Béla.

Ünnepnapokon sem pihen ez az aszkéta formájú, acél-ember.

Munkatársaival járja az országot, hinti a magyar élet magvát az ősi földön.

Nem politikai pártszervezést csinál. Hív és vár minden, bármely párthoz tartozó magyart és egyesületet, aki és amely öntudatos kereszténynek, minden porcikájával magyarnak, s az osztály-különbség ledöntésével testvérnek érzi és tartja magát a legszegényebb és legelhagyatottabb tagjával is a magyar társadalomnak. Katonás fegyelmet, az országépítő munkában együttakarást és alkotó készséget, a közéletben tisztességet és megbízható hűséget, egymás támogatását és megbecsülését kívánja azoktól, akiknek lelkében a hazafias kötelességérzet szent tüze és a nagy alkotómunkában való részvétel iránt hajlam és vállalkozó kedv él.

Endrődi magyarok! Gondolkodjatok és elmélkédjétek e korszakos jelentőségű eseményeken és valljatok színt!

Vagy-vagy! Akinek jó és boldog a mai élet, azok aludjanak tovább vagy tapsoljanak a reformok kerékkötőinek.

Akik azonban a magyar társadalom egészséges reformját, a szociális igazság országépítését, gazdasági reformot, munkát és a munka megbecsülését, katonai szellemből áradó fegyelmet és közrendet, a keresztény erkölcs és evangéliumi szellem uralmát kívánják a családban, közéletben, politikában és mindenütt, akik magyar nemzeti társadalmat, magyar megújodást, az ősi magyar földön a magyar nép millióinak

boldogabb életét kívánják és akarják megteremteni, azok ne habozzanak és ne késlekedjenek, hanem nyíltan és bátran álljanak Imrédy mellé, a Magyar Élet Mozgalom diadalra segítéséhez.

Jaross Andor miniszter Békéscsabán.

„Az igazság beszélt.”

A déltlízántul nagy centrumában: Békéscsabán ünnepi nagygyűlésre hatalmas számban lelkes zászlóbontásra sorakozott fel Békés, Csongrád, Csanád és csonka Aradvármegye városainak, községeinek népes küldöttsége. A vendégfogadó város közönsége természetesen sokszorososan multa felül a szépszámu „Idegenek” tömegét.

A gyűlés rendkívül meleg, tüzes hangulatban folyt le. Érezni lehetett, hogy a nagy sokaság azt a programot és olyan feltalálásban hallja, amely szívében már évtizedek óta benn gyökerezett, s most a nemes célkitűzések, becsületesen őszinte, nemzetátalalkító reformok, aminden keresztény magyart átfogó testvéri szeretet élesztő tüzeiben megtisztulva, kifelétör és éltető levegőt kér.

Máskor is hallottunk már kiváló szónokoktól nagyszerű politikai beszédeket. Tapsorkán kísért a szép mondatfüzést és öblös kijelentéseket, de úgy mentünk el a tethelyről, hogy „szép-szép, de nem sok kerül ebből megvalósításra, s az is mikor?”

Jaross Andor az igazság pörölycsapásával, a tettekre-készség és elszánt elhatározás keménységével, a legszükségesebb tennivalók világos ismertetésével, az egyetemes magyarság érdekeinek önzetlen szolgálati kötelezettsége és minden magyar helytállásának követelésével olyan hurokat pengetett meg ezrek és ezrek lelkében, amelyeken a felébredés, a ráeszmélés, az új országalapítás nehéz munkájában való közremunkálás nagy hivatásának csengő danája szólalt meg.

Nem voltak „nagy szólalmok”. Nem volt kendőzése a rideg valóságoknak. Nem volt játék az emberi szenvedélyek veszedelmes tüzevel azaz nem volt „demagógia”. Közvetlen, nyílt feltárása a valóságoknak, a reform-politika égetően fontos kérdéseit tettekreváltásának tüzes vágya és acélos akarata lenyűgözte és a Magyar Élet Mozgalom táborába hódította a jelenlevők nagy tömegét — csaknem kivétel nélkül.

A tapsorkánoktól és lelkes éljenzésektől gyakran tarkított beszéd után három csabai munkás-ember mögött haladtunk le a lépcsőn. Tárgyalták Jaross beszédét. A hangfoszlányokból különösen ez a pár szó ütötte meg fülünket: „ugy láttam, ennek az embernek a szájából az igazság beszélt.”

Magyarok! Tanuljunk meg erősen akarni és kitartóan cselekedni a magyar népmilliókért, az ősi magyar föld megtartásáért, akkor leszünk Imrédy Béla jó katonái!

Jaross vasárnapi zászlóbontásának sikerét e néhány szó legjobban jellemzi. — Az igazság és magyar testvéri szeretet hangján szólott és utat talált hallgatóihoz.

Hisszük, hogy akik szerencsések voltak Jaross-t személyesen hallani, valamennyien apostolai lesznek a Magyar Élet Mozgalom nemes törekvéseinek.

FELHÍVÁS! Testvérek!

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök 1939. január 6-án elindította a „Magyar Élet Mozgalom” és eszmei célkitűzéseit a nemzet tudomására hozta.

Testvérek! A mi magyar életünk sok tekintetben valóban megújodást követel. Ezt a nagy megújodást akarja a Miniszterelnök Ur elindítani. A mozgalomhoz a nemzeti társadalom széles rétegei egymásután csatlakoznak. Csatlakoznak, hogy az elindítóval együtt egyesült, erős, lenyűgöző akaratú kivívják a jobb magyar jelent és a boldogabb magyar jövőt Békésmegyeiek!

Mi sem maradhatunk hátra! Sőt, az első, a leghivebbek között kell lennünk! Csatlakozunk mi is! És mondjuk ki mi is: mit akarunk?!

Akarunk:
Uj Magyarországot,
Magyar megújodást,
Nacionalista társadalmat,
Katonai szellemet,
Tettekre-kész fegyelmet,
Faji öntudatot, fajvédelmet!

Leiki reformot:
Keresztény erkölcsöt, keresztény öszszetartást, Evangéliumi harcos szeretetet, egyszerűséget, áldozatosságot
Társadalmi reformot:

A szociális igazság országépítését
Szabad pályát minden magyarnak,
Egyetlen társadalmi értékmérőt és rangadót, A nemzetnek tett szolgálat hasznosságát!

Gazdasági reformot!
Magyarnak a magyar földet,
Harcot a szegénység leküzdésére,
Munkát és a munka becsületét,
Közéleti tisztaságot,
A profitéhség letörését,
A visszaélések kiltását!

Egyetlen lenyűgöző egységes magyar akaratot, vagyis tiszta, boldog Magyar Életet! Ezt akarjuk!

Igy lesz a „Magyar Élet Mozgalom” kovásza a magyar lelkiismeretnek, gerjesztője a nagy elgondolásoknak és ébrentartója a meg nem alkuvó akarásnak. Így lesz keret is, amely lenyulik a külvárosi utcákig, a faluvégi házakig, a szétszórt tanyákig és szervezeteivel behálózza Országunkat, számontartva a magyar millióknak minden gondját, bánatát, adván a testvéreknek segítséget, ahol baj, vagy hiány mutatkozik.

Meghirdetjük hát a nagy hívást a sorakozóra! Békésmegyeiek! Testfiteltek, egyesületek, pártok és magánosok, jertek és jelentkeztek a Mozgalom megyei központi irodájában: Gyula, Árpád-utca 12. Telefon: 1-31.

Sorakozó!
A „Magyar Élet Mozgalom” Békésmegyei Központja.

LEMONDOTT A KORMÁNY.

Megdöbbenéssel hallja a vészirt a vidék magyarsága, hogy a népi-politika hivatott vezére, évtizedes szociális vágyainak és jogos törekvéseinek elszánt, kemény harcosa: **dr. vitéz Imrédy Béla** lemondott.

Hónapok óta állta — az alávaló aknamunkát a „szövetséges-hadak“ alattomos és perfid fürészelését, s végül is a politikai vakondokok győztek. Le kellett mondania akkor, amikor a két nagy korszakalkotó törvény: a zsidótörvény és a földbirtok reform-javaslat megvalósulás előtt állt.

A nép látta és tudta a rettenetes hajszát, de nem lemondást, hanem a parlament feloszlatását várta!
Választani és **dönteni akar!**

Majd meglátják a két javaslat elgáncsolói, hogy mi lesz a magyar nép válasza! Csak jöjjenek!

Éljen a Magyar Élet Mozgalom!

HIREK

Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás — a pápa választó-gyűlésre Rómába utazott. — A konklávé március 1-én nyílik meg.

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó urunk — a budapesti „Császárfürdő“ — kitűnő vizében gyógyítja reumatikus betegségét.

Dr. Imrédy Béla miniszterelnök pár napig gyöngékedett, s ezért több vidéki gyűlésen nem tudott megjelenni. — Helyette **Jaross Andor** felvidéki miniszter és **Rác Jenő** ny. honvédelmi miniszter hintették a Magyar Élet Mozgalom nemes magvait. Mint a fővárosi lapok írják, ahol megjelennek, mindenütt nagy lelkesedéssel csatlakozik a nép Imrédy mozgalmához.

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunkat olyan elementáris tüntetéssel ünnepelte a békéscsabai nagygyűlés összegyűlt, több ezer főre tehető sokasága, hogy olyant alig látott még Csaba. Csúcspontja volt a lelkesedésnek az egyik csabai munkástestvér hangos köszöntése, hogy éljen a mi „szociálista“ főispánunk! A közönség tudta, hogy „szociális“ gondolkodású és működésű jellegét kívánta a felkiáltás kidomborítani, s azért jóízű mosollyal, s vilharos éljenneltett nyomatékokat a köszöntésre.

Főispánunk február 18-án, délután Kondorostanyát látogatja meg, ahová még a múlt nyáron ígérkezett, de akadályok miatt eljutni nem tudott. A tanyai lakosok nagy lelkesedéssel készülnek a Főispán fogadására.

Ünnepség Csongrádon. A tiszparti híres város szokatlanul meleg ünnepségnek volt tanuja február 5-én. Nemcsak a római katolikus egyházközség 28.000 híve, hanem az egész vidék ve-

zető rétege összegyűlt Csongrádra, hogy tiszteletét nyilvánítsa azon kivételes egyéniség előtt, aki 30 éve főként Csongrádnak.

Sajnáljuk, hogy a békéscsabai nagygyűlés miatt nagyobb küldöttség nem jelenhetett meg a díszes ünnepségen, ami Endrőd népétől kedves kötelesség is lett volna, s ezért e lap hasábjain köszöntjük Endrőd község országoshírű szülőföldjét, akinél gyönyörűbb zengésű hangja ötven év óta magyar kántornak nem volt, a kitűnő magyar embert és jószágos családfőt: **Kalmár Illés** főkántort. Akinek dicsőségét zengette immár közel félszázadon át, annak áldása kísérje még szerettei boldog körében nagyon sokáig!

Halálozás. **Varju Ilona** az endrői polgári iskola egyik legkiválóbb növendéke január hó 12-én váratlanul elhunyt. Temetésén tanuló társai teljes számban vettek részt. A gyászháznál osztálytársa: **Timár Margit** bucsuztatta, majd az ifjusági énekkar gyászdalt énekelt, a sirnál a tanárkar és az iskola nevében özv. dr. **Maáczné Truszka Irén** tanár bucsuztatta.

Közgyűlés. Endrőd község képviselőtestülete február 1-én népes gyűlést tartott: **Kalmár Imre** elnökölte alatt. **Harsányi László** ismertette a Belügyminisztériumtól kiadott járdaépítési szabályrendeletet, amelyet a képviselőtestület elfogadni kényszerült, mert máskülönben az utcák további burkolása lehetlenné válik. A Minisztérium ugyanis nem hagy jóvá semmiféle olyan határozatot, amelyből hiányzik az érdekelt utcák lakosainak külön hozzájárulása a járdaépítéséhez. Tárgyalás alá került a piactér burkolása, a gyámpénztári kamatláb megállapítása, a nemzeti repülőalap 1939. évi támogatása, **Hanyecz Ernő** segélyezési ügye és több kisebb jelentőségű tárgy. Bejelentette továbbá **Harsányi fő-**

jegyző, hogy a Belügyminiszter dr. **Nyitrai Jóachim** kondorostanyai orvost — harmadik községi orvossá nevezte ki kondorostanyai székhellyel. Örömmel gratulálunk!

Endrőd egyházközségi képviselőtestülete február 3-án tartotta rendes gyűlését, amelynek főtárgya a múlt évi zárszámadás letárgyalása és a Főhatósághoz való felterjesztése volt. Képviselőtestület sajnálattal állapította meg, hogy a múlt év elején felvett tízezer pengő függőkölcsönt az egyházközség — a sommás adótörvény következtében beállott lehetetlen adózás miatt visszafizetni nem tudta, s azt csak az elkövetkező években törlesztheti le. Az elfogadott zárszámadás 15 napig a templomi hirdető-táblán nyert kiügyesztést betekintés és esetleges fellebbezés céljaira. Egyhangulag tudomásul vette az Egyházmegyei Főhatóság azon határozatát, hogy a beadott fellebbezés elutasításával **Szabó Viktort** a **Pogány Frigyes-iskola** helyettes tanítójává nevezte ki. Majd az új egyházközségi szabályzat több fontos újítását ismertette elnökölő apátplebános.

Cserkész előadás. Az endrői róm. kat. Szent Imre polgári fiúiskola 571. sz. **Szent Alajos** cserkészcsapata 1939. évi január 29-én népművelési farsangi cserkészelőadást rendezett a „Népház“ mozi termében. Színre került a vármegyei Népművelési Bizottság által engedélyezett „**Bécsi menyasszony**“ c. vigjáték 3 felvonásban **Békefi Lászlótól**. A nagy mozi terem színig megtelt néző közönséggel, mert nem feledték azt, hogy a cserkészek rendezésében előadott szindarabok, mindig nagy sikert értek el. Tényleg nem is csalódtak, mert a szereplők egytől-egyig olyan kiválóan adták szerepüket, hogy betanult zenészeknek is dicséretére vált volna. A cserkészek ismételtén bemutatták, hogy csak jó és hasznos munkát végeznek. Ezután sem csüggednek s tovább folytatják önképzésüket. A rendezés munkáját **Dr. Csókási Béla** polg. isk. tanár, csapatparancsnok végezte.

Vöröskereszt-est. Február 1-én tartotta az endrői Vöröskereszt-egylet szokásos jótékony célú műsoros estélyét. Az izlésesen feldiszipelt nagytermet szívet-lelket gyönyörködtető magyar ruhás asszonyok és leányok színes csoportja tette ünnepélyessé.

A rövid, de tartalmas műsor és „csiklandozó-terefere“ után amit a leányklub bájos tagjai és **Stefán Béla** „tálatlak“, a vöröskeresztes asszonyok szemet szájat ingerlő buffet asztala „szórakoztatta“ a jelenlevőket.

Igy aztán testi és lelki energiákkal megrakottan kivilágos ki-

virradtig ropta a táncot fiatalja s „öregje“. Mindenki egy kellemes este emlékével tért haza. „Ide máskor is eljövünk“!

A felülfizetéseket helyszíne miatt nem közölhetjük. A végösszeg 47.60 pengő. — Elnökség úgy a szereplőknek, valamint a felülfizetteknek és rendezőknek ezuton nyilvánítja hálás köszönetét a fiókegylet nevében.

Szerkesztői- üzenetek.

L. B. Helyben. Lapunk szűk kerete nagyobb cikkek megjelenését lehetlenné teszi. Kérjük jövőben rövidebbre fogni a tollszárat és fantáziát.

K. L. Gyoma. — Hogy ki lesz a Pápa, azt még a Hercegprímás sem tudja. Hogyan mondhatná meg előre egy falusi pap? — Az olasz lapok híradása találgatás. Jelentékeny pártja lehet Della Costa firenzei bíborosérseknek, többen **Massimi** és **Nacalli-Rocca** bíborosokat favorizálják, de abban igaza van, hogy **Pacelli** is komoly jelölt. Sőt, ha a magyarok beleszólnának a választásba, biztos, hogy őt támogatnák. A világgöngresszuson nagyon megszerettük.

T. J. Kondorostanya. A terefere azért marad el több számból, mert olyan fontos országos és helyi események történnek, amelyeknek ismertetése közérdekű, s így a lap korlátolt terjedelme miatt elmarad a „pletyka-rovat“, amint az „érdekelték“ nevezik.

N. N. Helyben. — Máskor írja alá nevét levelének. Tisztességes ember névtelen levelekben nem vádaskodik. Vagy igaz, amit mond, s akkor vállalja Isten és ember előtt, vagy hazug rágalom, akkor pedig becsületét rosszhiszeműen kisebbiteni.

K. J. Körösladány. Mi is úgy hallottuk, hogy a gyomai kerülethez Körösladányt és Csorvárt csatolják. Mindkét helyen sok derék magyar embert ismerünk, s így örülünk a kedves „társulásnak“.

Michalkóban két artista, **Wassyl** és **Gonius** fogadásból harminchat órán át megszakítás nélkül pofozta egymást. A mérkőzés döntetlenül végződött, mert mind a két versenyző „dagadtra“ nyerte magát.

Egyházi híradás

Egyesületi hírek. A *Katholikus Legényegylet* nagyszériú rádiót vásárolt, hogy tagjai és a vendégek látott Kath. Kisgazda-Kör tagjai kellemesen szórakozzanak. Most az egyesület székházának berendezésére kerül a sor. Ennek javára február 19-én, este 7 órakor a Népház mozitermében népművelési farsangi előadást rendeznek. Este 8 órakor pedig a nagyteremben tartják az idei utolsó farsangi bálát. Azt hisszük, hogy mindkét terem szűknek bizonyul.

A *Leányegyesület* — a Pápa halála miatt — elmaradt múlt heti előadása február 18-án lesz a moziteremben. Mint halljuk, remekelni fognak. Az egyesület könyvtára gyarapítására szívesen fogad adományokat.

Az *Uyari Katholikus Kör* — Csernus Mihály egyházi elnök vezetése alatt tartott évi közgyűlésén választotta meg új tisztikarát. Világi elnöke egyhangulag Bula Vince gazdálkodó lett. Az *öregkeri Szent Imre-népkör* elnökéül Polányi István munkást, az *öregkeri Katholikus Munkáskör* elnökéül Csereyecz Elek munkást választotta közgyűlés. Mindkét helyen Csernus Mihály apátplebános elnökölt és a katolikus vallás krisztusi erkölcsének, Szent István apostoli királyunk nemzeti irányának, s a magyar fajtestvéri szeretet ápolásának mélyítésére kérte szíves szavakkal hivat.

A Katholikus Népház „*Szeretet-asztaltársasága*” farsang második napján este 8 órakor saját tagjai és hozzátartozói körében heti találkozóját „bátyus-összejövetellé” változtatja. Alapy Andorné elnököt és dr. Cseh József elnök pontos megjelenésre kéri a tagokat. — Enyhe influenza nem mentség, kimaradás nem lesz!

Hitbuzgalmi egyesületek. *Szent Ferenc III. rendje* február 26-án, d. u. 6 órakor, a *Jézus Szíve Szövetség Női-Csoportja* ugyanezen napon, d. u. 4 órakor, az *Oltáregyesület* február 19-én d. u. fél 4 órakor, a *Leányegyesület* és *Leány-club* március 1-én d. u. 5 órakor, a *Férfi-Liga* március 4-én, d. u. 5 órakor tartja havi ájtatosságát. Az *Olvasó-Társulat* évi közgyűlését február 21-én, d. u. fél 4 órakor tartja.

Triduumot (lelkigyakorlat) tartunk február 26-iki kezdettel március 2-ig. A nagyböjt magabizallsást és Istenhez térést sürget, a sok áldozatot szedő influenza-járvány pedig súlyos figyelmeztetés az emberi élet bizonytalanságára. A szentidők parancsszavát halljuk és szívleljük meg saját érdeünkben!

Nagyböjtben minden pénteken d. u. 3 órakor szentbeszédet mond az anyateplomban Pálmai József segédlelkész.

Endrődi népesedési adatok.

Jan. 15 — febr. 15.

Születések: Szosznyák Rezső géplukatos leánya, Magdolna Margit. Varga Lajos kovács leánya, Mária Viktória. Kurilla József munkás leánya, Judit Ilona. Hornok József munkás leánya, Eszter Róza. Timár János cipész fia, János. Mastala Gergey cipész fia, István. Liziczai László földmives leánya, Ilona. Gácsi Lajos munkás leánya, Jolán Margit. Gyebnár Lajos munkás leánya, Magdolna. Almási Gergely földmives leánya, Margit. Ráfael Lajos zenész fia, Lajos Jenő. Gelai Imre földmives fia, Imre József. Rupcsó János földmives leánya, Magdolna Eszter. Gyuricza András napszámos leánya, Mária.

Házasságok kötötték: Cservenák János fűszeres ág. ev. és Timár Piroska rk., Hanyecz János földmives rk. és Vig Katalin rk., Rideg János földmives ág. ev. és Sztancsik Julianna rk., Liziczai Lajos munkás rk. és Hanyecz Ilona rk., Hunya Miklós földmives rk. és Dávid Angela rk., Fekécs Pál földmives rk. és Paróczai Eszter rk., Dávid István földmives rk. és Salamon Rozália rk., Bayer József piócaárutó rk. és Adamik Anna rk., Nagy János munkás rk. és Fekécs Etelka rk.

Elhunytak az Urban: Kurilla Borbála 84 éves, agykori gyengeség, Kajla István 7 hó, szivgyengeség, Hegedüs Imre 24 éves, tüdővész. Timár Antal 84 éves, tüdőlob. Rácz Mária 17 éves, tüdőgümőkór. Erdősi Géza 16 hó, tüdőlob. Pohorelesz Ilona 2 hó, bélhurut. Varga Veronika 60 éves, bélrák. Hegedüs Regina 38 éves, tüdőgümőkór. Vaszkó György 84 éves, agykori gyengeség, Hegedüs András 81 éves, agykori gyengeség. Lapatinszki Imre 70 éves, véres agyguta. Szurovecz Rozália 76 éves, bélfekély, Polányi Terézia 65 éves, influenzás tüdőlob, Goda István 57 éves, szervi szivbaj, Tóth Rozália 69 éves, szervi szivbaj. Filemon Mária 62 éves, hörghurut. Sóczó György 2 hó, hörghurut, Hornok Borbála 80 éves, agykori gyengeség, Hornok Ilona 1 és fél év influenzás tüdőlob, Magyar Emerencia 62 éves, agyguta, — Nándori Mária 90 éves, agykori gyengeség, Szabó Mária 79 éves, szerviszivbaj.

Eljegyzések: Németh Károly csizmadia Hanyecz Etelkával, Giricz Máté Kenyeres Monikával, Lefler Mihály Varga Irénnel, Hegedüs Mátyás Uhrin Teréziával, Prjevara István Babarik Jolánnal, Gubuznai János Kontra Máriával, Varga István Zanyik Irmával, Pelok János Leszkó Máriával.

Felhívás

a Harmadrendiekhez!

P. Szabó Polihárp atya, szolnoki ferencen házfőnök február hó 26-án, nagyböjt első vasárnapján községünkbe érkezik, hogy a rendtagok részére háromnapos lelkigyakorlatot tartson. A lelkigyakorlat kezdete vasárnap este lesz. Nemcsak a belterületi hanem a külterületi tagoknak is pontos megjelenését kérjük. Valamikor gyönyörűen virágzott szent Ferenc III. rendje Endrődön — több mint háromszáztagot számlált. — Évek során — az elhalálozások miatt, — ez a szám alaposan megcsappant. Pedig éppen most, e szociális terheltségű időkben jó volna látni, lélekgyönyörűség volna szemlélni, hogy ez az örökifjú ferences szellem újból seregeket gyűjt, tábor alakít Isten dicsőségére és a lelkek üdvére. Azért ez a lelkigyakorlat egyúttal toborzó is lesz, amelyre mindenkit meghívunk. Akikben él és virulni kíván a jószág, szépség, és az építő elgondolás, jöjjenek és vegyenek részt lelki gyakorlatunkon.

Külterületi szentmisék.

Február 19-én a polyákhalmi kápolna-iskolában, február 26-án a csejti és Szent Imre-iskolában, március 5-én a nagylaposi kápolna-iskolában, március 12-én az öregkeri kápolna-iskolában mutatunk be szentmiséket. — A hívek nagyböjt első vasárnapjától kezdve e helyeken elvégezhetik szentmisék előtt a nagyböjti szentgyónást és szentmise alatt az Ur Jézus áldott szent testéhez járulhatnak.

Egy orvos a böjtről.

Dr. Ottó Buchinger német orvos, akinek Witzhausenben híres szanatóriuma volt, több év előtt egy könyvet írt. A könyvnek a címe ez volt: „A gyógyböjt és eljárásai”. A munka Stuttgartban jelent meg és egy híres orvosi könyvkiadó cég, a „Hippokrates Verlag” adta ki. Ebben a könyvben így ír a híres specialista:

„35 esztendei tapasztalat, hogy a levegő, napfény, víz, diéta és nagymértékben a böjt minden olyanhoz hozzásegít, amellyel az ember megelőzheti a betegségeket.

Ime, egy híres orvos a böjtot gyógyszernek ismeri el. A vallás nem mint ilyent alkalmazza, hanem az akarat erősítőjéül írja elő. Mégis, akik a böjt ellen hadakoznak, elveiket rendszeresen az egészség cégére alatt hozzák fel.

A böjt nem koplalás és nem a szükséges táplálék megvonása. A böjt a vágyaknak megtagadása és az akarat uralomra jutása. Ez pedig a komoly orvosok szerint sem árt a szervezetnek.

Hogyan tartssuk a nagyböjtöt?

A nagyböjt két dologra kötelez bennünket: először a zajos mulatságok kerülésére: másodsor a böjtölésre.

A zajos mulatságok.

Zajos mulatság alatt a zene hangjai mellett való vigadozást, táncot kell értetünk, valamint a zenés dárídózást, ha nincs is az táncos összekötve. Zajos mulatság alatt tehát nem értjük sem a zenét magát, sem a tisztas és csendes vendégséget, sem az egyszerű bankettekét.

Szabad tehát résztvennünk olyan hangversenyeken, amelyek nem mulatozásra ingerlő nótákat, hanem komoly muzsikát közvetítenek. Szabad résztvennünk szolid társaságokban, banketten, ha az nincs táncos és vigadozással egybekötve. Szabad rádióon keresztül muzsikát hallgatni.

Ez a mulatozástól való tartózkodás hamvazószerdával kezdődik és egészen husvét másnapjáig tart. Hamvazószerda azonban farsang keddjének éjfél órájával veszi kezdetét, amiért is megértik a nagyböjt törvényét azok, akik a farsangi mulatságot kinyújtják éjfélén túlra is.

A nagyböjt.

A nagyböjt betartásának enyhített szabályai Magyarországon a következők.

1. Szigorú böjt van: hamvazószerdán és minden pénteken és nagyszombaton délig. Húsétel e napokon tilos; háromszor étkezhetünk, de csak egyszer szabad jóllaknunk.

2. Enyhített böjt van: hamvazószerda utántól nagypéntekig minden hétköznapon. E napokon háromszor étkezhetünk (reggel, délben, este), de csak egyszer szabad jóllaknunk. Déiben és este húst is ehetünk. (Reggelire nem.)

3. Nincs böjt a vasárnapokon.

4. Ez a nagyböjt betartása minden katolikusra kötelező, aki 21 éves elmúlt és még nincs 60 éves. A 21 évnél fiatalabbak és a 60 évnél idősebbek naponta többször is ehetnek; természetesen pénteken ezek sem ehetnek húst, mert a pénteki hústól való megtartóztatás minden katolikusra kötelező, aki eszének használatával bír.

5. Nem kötelesek böjtolni: a gyengélkedők; akik erős szellemi vagy testi munkát végeznek; akik más asztalánál étkeznek és nem kapnak egykönnyen böjtös ételt. Az ilyenek azonban eljárásukat gyónatójukkal beszéljék meg.

6. Zsírral főzni az egész nagyböjt ideje alatt szabad.

7. Inni az étkezési időknél kívül is szabad, de csak akkor, ha itálnak nevezhetjük azt, amit így magunkhoz veszünk. Ilyen ital: a víz, a bor, a pálinka, sör, üres, cukornélküli tea.

Kubikos kongresszus Csongrádon

Három vármegye kubikos népe készül a Nemzeti Munkaközpont által Csongrádon február 19-én és 20-án tartandó országos kubikoskongresszusra.

A gyűléseken megjelenik a kormány képviselőjében dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkár és dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla, Csongrád és Békés vármegyék főispánja is.

A február első napjaiban szétküldött körlevelekre az anyagismertetések naponta érkeznek a NMK propaganda osztályához a hozzászólások, és gyűlésen való részvételre vonatkozó jelentkezések.

A kongresszus február 19-én délelőtt 11 órakor kezdődik. A vasuton érkezőket a csongrádi vasútállomáson karszalaggal ellátott fogadóbizottság várja. A kerékpáron vagy más járművön érkezők a városházán gyűlekeznek.

A tizenöt pontból álló tárgyszorozatot felöleli a magyar kubikos társadalom minden megoldásra váró kérdéséről, többek között a kubikos munkának szakmai iparrá való minősítése, a munkás-biztosítás egyesítése, a munkaidő, munkabérek és az akkord berendezés szabályozását, a fizetési jegyzetek kötelező bevezetését, az alvállalkozói rendszer megszüntetését, és végül a munkaadóknak teremtésére vonatkozó elgondolásokat.

A kongresszus résztvevőinek elhelyezéseiről, ellátásáról, felaruvasuti utazásról a NMK országos elnöksége gondoskodik.

Endrődről dr. Ióth István és Klinghammer László vezetésével nagyobb munkaküldöttség utazik a kubikos-nagygyűlésre.

Fásítsuk tanyánk és legelőnk körzetét

A m. kir. Erdőfelügyelőség ingyen csemetéket és suhángokat oszt ki a lakosságnak fásításra. Csak a vasuti szállítás költségét kell fizetni. Az I. kat. holdon nagyobb erdőszékek céljaira az állam 40 pengő segélyt ad, ha az illető forgatott földbe telepíti az új erdőt.

Az erdőfelügyelőség homokos talajra akác, nedvesebb vagy kötöttebb talajra kanadai nyár, szilfa, kőris, tölgy, ... szikes talajra tölgy, japán akác, kanadai nyár, kőris és szilfa, erősebben szikes helyekre vadkörtét, tamariska, ezüstfa csemeték ültetését ajánlja.

Községünk éghajlatát javítjuk a fásítással, amellyel a munka 10-15 év múlva biztos jövedelmet jelent.

Gabona- és állatárak

Elmult hetekben a belföldi gabonapiacra nem történt említésreméltó árváltozás. Olaszország felé tovább folyik a kivitel. Rövidesen megindul a szállítás Németországba is. Svájc felé csak áprilisban számítanak újabb kivitelre. A belföldi tengeri árak két hét alatt egy pengőt emelkedtek. — A 80 kilós tiszavidéki búzát 20.85—21, a zabot 19.40—19.60, az árpát 16—, a tengerit 14.40—14.55 pengős áron jegyezték budapesti átvételre.

A sertésvásár hetek óta lanyha. Fialat, darabonként 130—150 kilós prima sertésekért 88—91 fillért fizettek a ferencvárosi vásáron. A magas takarmányárak mellett ilyen áron a hizlalás nagy veszteséggel jár a gazdaközönségre. — A borjúvásár is lanyha. Prima borjúért 81—86, másodrendű borjúért 70—80 fillért adtak pesti piacon. — Vidéken 60—70 fillért fizetnek prima szoposborjúért.

Az Országos Magyar Vándorforgalmi Szövetség keretén belül bizottság alakult, a tiszai nyaralás népszerűsítésére, mely január hó 14-én tartotta meg Budapesten Dr. Csörgő Károly ny. alispán ur elnöklétével alakuló ülését. A Tiszavidéki Bizottság a Tiszán való nyaralási lehetőségek felkutatását és országos propagálását tűzte ki céljául. Dr. Szechenyi Károly gróf a szövetség országos elnöke üdvözlő szavai után Csörgő Károly dr. elnök ismertette a bizottság munkaprogramját, majd az egyes tiszavidéki városok kiküldötteinek felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy a propagandának minden eszközét igénybeveszi abból a célból, hogy a magyar nyaralóközönség a Tisza partot megismerhesse. A bizottság a legsürgősebb teendőket munkaprogramként összefoglalta és annak kivitelét a bizottság tagjai között elosztotta.

ÖRÖK HARC...

Irta: BARTHA ANDRÁS.

Bánat tévelygett a gyepükön,
Fekete bánat... holtravált
Szemmel nézték a virágok, mint
A sündörgő halált.
Nem mertek illatozni, könnyek
Bugyogtak szívükből elő,
Olyan könnyes volt a rét, mint egy
Ókori temető.

Nem rakott a tejútra angyal
Este ezernyi útjelet,
A szivárványok ablakánál
Bujkáltak a szelek.
Ember sem járt kint, menekült, mert
Megverettetni ki akar?
Csak egy kis törzs állt a síkon as—
Én fajtam: A MAGYAR!

Könyékre gyűrte ingoujját
És jajgató kürtjébe „fűtt”,
Hajrá nélkül kezdte meg a búst,—
Nagy lelki-háborút.
Azóta nem tud mosolyogni,
Szeme mélységes mély titok,
Csak az Isten tudja, hogy meddig
Tart ez a nagy birok...

Szigoru ellenőrzés a vágott baromfi piacon

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint minden levágott állapotban közfogyasztásra forgalomba kerülő baromfit hivatalos husvizsgáltnak kell alávetni. A vizsgálat alól csak az a baromfi mentesül, amely étkezéskor, vendéglőkben közvetlenül az elkészítés előtt kerül levágásra. Az egészséges húsrut lebélyegezve hozzák forgalomba, a fogyasztásra alkalmatlant pedig elkobozzák. A rendelet kiterjed arra, hogy a vágott baromfi árusítására berendezett üzletekben elő baromfit árusítani tilos. A rendelet 1939. április 1-én lép életbe Budapest székesfőváros egész területén.

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok.

| | |
|----------------------|-------|
| Budapestről | 2.21 |
| Békéscsabáról | 5.34 |
| Szarvasról | 6.30 |
| Vésetről | 6.35 |
| Békéscsabáról, sebes | 8.19 |
| Budapestről | 10.21 |
| Vésetről | 11.46 |
| Békéscsabáról, gyors | 11.56 |
| Budapestről, gyors | 11.57 |
| Békéscsabáról | 14.20 |
| Budapestről | 15.24 |
| Vésetről | 16.51 |
| Békéscsabáról, gyors | 16.58 |
| Budapestről, gyors | 17.36 |
| Gyuláról | 19.26 |
| Budapestről | 20.39 |
| Vésetről | 22.00 |
| Békéscsabáról | 23.24 |

Gyomáról induló vonatok.

| | |
|---------------------|-------|
| Békéscsabára | 2.34 |
| Vésetre | 3.43 |
| Budapestre | 5.41 |
| Gyulára | 6.31 |
| Budapestre, sebes | 8.20 |
| Békéscsabára | 10.28 |
| Békéscsabára, gyors | 11.58 |
| Budapestre, gyors | 11.59 |
| Vésetre | 12.45 |
| Budapestre | 14.30 |
| Békéscsabára | 15.31 |
| Budapestre, gyors | 16.59 |
| Békéscsabára, gyors | 17.37 |
| Vésetre | 17.41 |
| Szarvasra | 19.29 |
| Békéscsabára | 20.49 |
| Vésetre | 20.30 |
| Budapestre | 23.50 |

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
ENDRÖD

Fióktintézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2.
Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

Népházi
Szövetkezetben
kitűnő friss árukat
olcsón kap!

Ugaron
6. Páskumon 3 hold földet
elad vagy Páskumon elcsérel az
Egyházközség.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a búzáját?

Keresse fel
vitéz Baranyai Istvánt
az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

A Katolikus Népszövetség és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén. Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

Kegeđütanítást
vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.”
Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.